

El canvi polític derivat del 24 de maig ha convertit el País Valencià en l'escenari de la lluita entre taurins i anti-taurins. Mentre la Generalitat intenta lidiar la controvèrsia identitària, moral i política sense que li esguite la sang, governs municipals progressistes donen l'estocada als actes taurins en els seus programes festius.

El País Valencià canvia de terç

Reportatge de Violeta Tena

El diumenge 13 de març una gernació va manifestar-se pels carrers de València a favor de les corregudes de bous. Darrere d'una pancarta on es llegia "*Toros, Cultura, Raíces y Libertad de un Pueblo*" (*sic*) milers d'ànimes clamaren per la vigència de la tradició taurina. El bo i millor del gremi es col·locà a la capçalera de la protesta: El Juli, Morante de la Puebla, Juan José Padilla, José Mari Manzanares. Darrere d'ells una llarga cua. Hi havia banderillers i picadors, associacions d'embotadors, retalladors i simples aficionats, de plaça i de carrer. Gorres calades, jupetins verd oliva i polos d'El Ganso barrejades amb samarretes de penyes taurines, banyes de bous i capots. I per sobre del magma, desenes de banderes espanyoles. Enrique Ponce, ja des de plaça de bous, fou l'encarregat de llegir un manifest, en què va reivindicar el suport popular al món del bou. "La cultura no és el que alguns volen que siga, sinó allò que el poble vol que siga", va dir, i després es va emparar en

la llibertat individual per triar si vol o no vol participar en aquesta exhibició.

Ara fa tot just un any una altra protesta d'aquestes característiques va convocar-se al País Valencià. En aquest cas, a la ciutat de Castelló. També aleshores milers de manifestants feren costat a la causa. Restaven només dos mesos per a les eleccions autonòmiques. L'acte fou una demostració de força davant uns comicis que amenaçaven de girar full de l'etapa en què els bous havien tingut una gran cobertura institucional. Durant l'última legislatura, el Partit Popular havia convertit la defensa de "*la fiesta*" en un dels seus baluards. Els conservadors els van incorporar a l'estrafolària i estantissa Llei de Senyes d'Identitat i n'havien promogut la declaració de Bé d'Interès Cultural. Amerats per la corrupció i amb la caixa buida, el PP de Fabra va apel·lar al sentimentalisme de les banyes.

La transformació del mapa polític, efectivament, ha tingut conseqüències per al món del bou: en l'àmbit autonòmic, perquè la Generalitat ja no hi

dispensa el tracte preferent i la cura d'antuvi; i en l'àmbit municipal, perquè un creixent nombre d'alcaldes han optat per extirpar els actes taurins dels seus programes de festes. El canvi de sensibilitat, sense ser total, no hauria de passar-se per alt, després d'anys de suport monolític als espectacles amb animals. Almenys vuit pobles han fet el pas d'eliminar els bous; a l'Ajuntament de València i Alacant hi proliferen les veus partidàries de retirar-ne les ajudes; i fins i tot l'alcalde de Calp i president de la Diputació d'Alacant albira l'opció d'eradicar el bou embolat en el municipi que ell governa. I tot això passa en un territori on només l'any 2014 es van celebrar quasi 8.000 actes taurins. Per a molts, bous és sinònim de festa. Tot plegat ha convertit el País Valencià en el camp de batalla entre taurins i anti-taurins. El desembre passat un grup d'anti-taurins irromperen en el xicotet municipi d'Olocau, a la comarca dels Ports, i impediren la celebració d'un bou embolat. Els pro-bous van respon-

EFE

CONTRA LES CORREGUEDES.

Un grup d'activistes d'AnimaNaturalis protesten per la celebració a València de la Fira de Falles, que ha tingut lloc entre l'11 i el 20 de març.

de la Federació de Penyes Taurines de la Comunitat Valenciana, l'entitat que va organitzar la protesta que va tenir lloc diumenge passat. Aquesta federació aplega 4.500 penyes de bous al carrer de tot el País Valencià. "La Comunitat Valenciana és el lloc d'Espanya on més festes amb bous es fan. En molts municipis són l'element central de la festa", recalca Nogueroles, que no s'està d'enumerar els beneficis econòmics i mediambientals dels bous.

Agafar el bou per les banyes

Xàbia és un dels pobles que han optat per posar-hi veda. El seu alcalde, el socialista José Cholvi, que disposa d'una còmoda majoria al seu municipi, va decidir a final de febrer passat eliminar del seu calendari festiu el bou embolat i l'encaixonat. Fou el segon municipi de la Marina Alta que es va decidir a fer aquest pas. Abans l'havia fet Ondara. "Xàbia és un poble que està en contra del maltractament dels animals. En ple segle XXI no pot ser que la festa gire al voltant de la tortura. Calia fer aquest pas", explica Cholvi a EL TEMPS. El seu partit, el PSPV-PSOE, no duia l'abolició en el seu programa electoral, si bé, diu Cholvi, que governa des del 2011, sempre hi havia pensat. Aquest gener, durant les festes de Sant Sebastià, un bou va →

dre-hi, irats, amb una concentració que congregà representants taurins de totes les comarques de Castelló.

A la vista de com estan canviant les postures, els taurins s'han decidit a envestir. La manifestació del diumenge 13 a València volia demostrar "el descontentament de la societat taurina

a la vista del tracte que se'ns dispensa des de la política i la societat. No som maltractadors, sinó persones que ens estimem molt els animals. Entenem que els bous són quelcom nostre, que està en les nostres arrels i ho defensem així". Qui així parla és Vicente Nogueroles. Natural de Meliana (Horta Nord), és president

⊕ ROSES NO VOL EMPAITAR ANIMALS

Mentre al País Valencià la sensibilitat municipal d'alguns ajuntament progressistes qüestionava la festa amb bous, a Catalunya només un municipi s'ha atrevit a fer el pas d'abolir els actes fets amb bèsties. I no, no es tracta de cap poble de les Terres de l'Ebre, on aquest tipus de pràctiques tenen molta prèdica, sinó d'un municipi

de l'Alt Empordà, Roses. L'Ajuntament va decidir a final de febrer declarar-se municipi "respectuós amb els animals", la qual cosa ha comportat eliminar del seu calendari festiu els correbous (que se celebraven des de feia 35 anys sobretot per impuls de l'emigració andalusa) i l'empaitada d'ànecs, una acte amb 97 anys d'història, consistent a llançar ànecs en alta mar i deixar que les persones participants els enxamparen.

La declaració la va impulsar el regidor de Gent del Poble, Francesc Giner, que governa en

coalició amb CiU. Esquerra Republicana també hi va donar suport. L'empaitada estava en el punt de mira dels animalistes des de feia anys.

La decisió ha escarotat l'Associació d'Amics i Tradicions de Roses, que organitzava l'empaitada d'ànecs, i els organitzadors dels correbous. Tant els uns com els altres retreuen a Giner que haja optat pel veto a pesar d'haver promès una consulta popular. "Vam estudiar la situació amb els nostres advocats i ens van fer veure que, en cas de celebrar la consul-

ta, un resultat a favor de mantenir aquestes festes ens situaria en el mateix lloc on som —explica Giner—. La Llei de protecció dels animals del 2008 prohibeix l'ús dels espectacles on els animals són objecte de burla. Per aquesta banda, els animalistes podrien haver-nos dut als tribunals i, de ben segur, hauriem perdut". I hi afegeix, en resposta als qui adueixen qüestions identitàries i patriomials: "Les tradicions naixen i moren. En el segle XXI no és moralment acceptable donar cobertura a aquest tipus de pràctiques".

Els bous, en qüestió

Les eleccions del 24 de maig van trasbalsar el mapa polític municipal. Això s'ha traduït en el canvi de sensibilitat envers els actes taurins. Alguns alcaldes han optat per eliminar els actes taurins de les seues festes. Altres han deixat la decisió en mans dels veïns.

COLOR POLÍTIC DE L'AJUNTAMENT

● PSPV-PSOE ● PSPV-PSOE amb el suport de Compromís ● PSPV-PSOE amb el suport de Compromís i EU ● Compromís ● Podem ● PP ● Independents

XIRIVELLA

El febrer passat, un **53,4%** dels xirivencs **van dir no** als bous al carrer. Només hi va participar un 7,2% de la població.

ALZIRA

El juny passat el nou equip de govern va decidir **eliminar** del programa de festes **els actes taurins** que el PP havia implantat l'any 2008.

TAVERNES DE LA VALLDIGNA

El febrer passat, un 42% dels taverners van votar **en contra** de mantenir les festes taurines, per un 38% que hi estava a favor. **També** van votar majoritàriament en contra **del tir i arrossegament**. En la consulta telemàtica només hi va participar l'11,8% de la població.

CALP

L'alcalde del municipi, **César Sánchez**, també president de la Diputació d'Alacant, va manifestar la setmana passada el seu **rebuig al bou embolat i l'encaixonat**. És el primer càrrec del PP que es mostra contrari a aquestes pràctiques.

VINARÒS

L'Ajuntament ha eliminat la bonificació pel lloguer de la plaça de bous. També ha deixat de comprar entrades quan hi ha corregudes.

ALDAIA

Per 1.418 vots a favor dels bous i 1.801 en contra, Aldaia es va convertir el novembre passat en el **primer poble de l'Horta** que renega dels bous. Només hi va participar el 15% del cens.

SILLA

El febrer passat els veïns de Silla van decidir, mitjançant una consulta, eliminar el bou en corda i el bou embolat. Per contra, **es mantenen les entrades de bous i de vaquetes**. Els dies de festejos passen de 8 a 6. Hi va participar el 27% del cens.

ONDARA

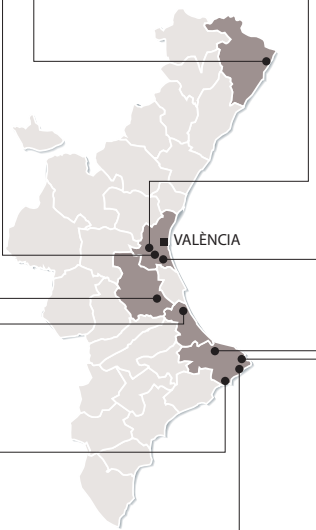
Va ser el primer municipi de la Marina que **va vetar el bou embolat i l'encaixonat**. L'Ajuntament va fer aquest pas després de realitzar una **enquesta** virtual.

XÀBIA

L'Ajuntament va decidir el mes passat **eliminar els bous embolats i els encaixonats** però manté els bous a la mar i al carrer.

BENITATXELL

A principis de març l'Ajuntament **va eliminar el bou encaixonat i l'embolat**.

taurins. A Alzira o Benitaxell també ha estat l'equip de govern qui s'ha atrevit a fer el pas. En molts altres casos, els ajuntaments han optat per consultar els seus veïns. Ho han fet Aldaia (Horta Sud), Silla (Horta Sud), Tavernes de la Valldigna (Safor) i Ondara (Marina Alta) (vegeu gràfic). Allà on s'ha demanat l'opinió dels ciutadans, el resultat ha estat favorable a les tesis anti-taurines. Això sí, sempre amb uns baixíssims índexs de participació. Aquest desenteneniment rebel·la que "el pes social de què fan gala els taurins és fictici", segons indica Jesús Frare, portaveu de la plataforma animalista Carles Pinazo. "Fins i tot quan tots els pro-taurins es mobilitzen no aconsegueixen superar els anti-taurins, que també voten –argumenta–. Es posa en evidència que allà on es torturen animals és fa a gust d'una minoria".

Ni orelles, ni cua

Amb tot i amb això, els animalistes estan en contra de la celebració de consultes populars per decidir si mantenir o finiquitar els espectacles amb animals. El que cal és "tindre la valentia de prohibir els bous", diu Raquel Aguilar, que fou candidata al Congrés del partit PACMA. "No s'hauria de consultar la gent sobre aquest tema. És com si consultarem a la gent si està a favor o en contra del maltractament masclista", argumenta Aguilar. José Cholvi, l'alcalde de Xàbia, va optar per prohibir-ho *manu militari*. "Temia que convocar una consulta generara conflicte i que se substanciaren dos bàndols, amb les conseqüències que això té. Vaig preferir assumir jo el cost de la decisió". La contestació, diu, ha estat mínima i sempre amb actituds respectuoses.

Siga com siga, tot indica que la revisió de la legitimitat de la tradició taurina al País Valencià acaba de començar. A Vinaròs (Baix Maestrat), el govern municipal, encapçalat per Podem, ha anul·lat la bonificació del 50% que l'anterior equip de govern –del PP– aplicava sobre el lloguer de la plaça de

→ arrencar el piló on l'havien d'embolar. L'animal va arrossegar la peça de fusta i la va estavellar contra les barreres on hi havia el públic. L'incident, a més de provocar el patiment de l'animal, va aterrar molts veïns. Cholvi admet que el succés va precipitar la seua decisió. "Es va comprovar que en la instal·lació del piló s'havien pres totes les mesures de seguretat i que, amb tot i amb això, es va provocar una situació de perill per als

veïns. Com a alcalde, no puc avalar que això torne a passar", explica el primer regidor. La prohibició no afecta les altres dues modalitats taurines que se celebren al municipi: la solta de vaquetes i el bou a la mar perquè, diu Cholvi, "es tracta de modalitats on els animals no pateixen com en l'embolat o l'encaixonat".

D'aquesta manera, Xàbia se suma a la creixent llista de localitats que han decidit posar límits als esdeveniments

MÓNICA OLTRA: «CAL CAMINAR CAP A UNA SOCIETAT QUE NO ES DIVERTISCA MIRANT COM PATEIX UN ANIMAL»

bous, on anualment se celebren una o dues corregudes. A Gandia (Safor), una de les primeres mesures aprovades pel ple després de les eleccions del 24 de maig va ser eliminar les corregudes de bous que, des del 2011 i per ordre del popular Arturo Torró, se celebraven en el municipi.

La sensibilitat també ha canviat a les grans ciutats. En el cas d'Alacant, on a penes se celebra una correguda a l'any, des del juliol passat existeix una regidoria inèdita de Benestar Animal. El tripartit que hi governa (PSPV-Compromís-Guanyar Alacant) ha eliminat la subvenció a l'escola taurina i la regidora de Benestar Animal, Marisol Moreno, no amaga que la seua intenció és, a mitjà termini, convertir la plaça de bous en un centre cultural. A València, la manifestació de diumenge passat ha reobert el debat a propòsit dels esdeveniments taurins. València en Comú, que forma part del grup municipal, advoca per abolir les corregudes de bous. Per la seua banda, Joan Ribó ha llançat la proposta de fer corregudes a la portuguesa, és a dir, corregudes en les quals no es mata l'animal en la plaça. "És del tot estrofolari –crítica Jesús Frare, del Col·lectiu Carles Pinazo–. Es tortura igualment l'animal amb l'única diferència que al final en lloc de clavar-li un estoc se li clava una banderilla. Això no canvia res". Castelló és l'única gran ciutat on la controvèrsia no s'ha posat a sobre de la taula. Al capdavant, és a les comarques del nord del País Valencià on aquests esdeveniments tenen un grau més alt d'acceptació social.

La Generalitat, com Don Tancredo

Mentre la topada entre partidaris i detractors dels bous es fa evident en el mapa municipal, la Generalitat tracta de lidiar amb un tema que li resulta incòmode. I no només perquè entre els dos partits que formen el govern valencià hi ha sensibilitats distintes, sinó també perquè dins dels mateixos partits

hi ha posicions diverses. No és el mateix el que opina, dins de Compromís, un militant dels Verds que un militant del Bloc de Vila-real. De la mateixa forma, divergents són, dins del PSOE, les opinions de Toni Gaspar, que assistí a la manifestació de diumenge, i de l'ex-diputat Juan Soto, destacat anti-taurí. Fins ara, el govern de Ximo Puig ha derogat la Llei de Senyes d'Identitat i la declaració de BIC dels bous, i ha treballat en col·laboració amb les entitats taurines per incrementar les mesures de seguretat i minvar el patiment dels animals, amb iniciatives com ara allunyar les boles de foc de la cara de la bestiola en la modalitat d'embolat. Això significa "assumir que l'animal pateix", segons Raquel Aguilar, de PACMA, que opina que la Generalitat "no està a l'altura de les expectatives".

"Cal caminar cap a una societat que no es divertisca mirant com pateix un animal", va assegurar Mónica Oltra la setmana passada a propòsit d'aquesta qüestió. Oltra forma part dels qui dins del govern tenen una postura més animalista. "El maltracte als animals no forma part dels eixos de l'Acord del Botànic –segons la vice-presidenta–. Els diners públics no poden destinar-se a esdeveniments on hi ha el patiment públic i objectiu d'un animal a qui es tortura". Per a Jesús Frare, del Col·lectiu Carles Pinazo, cal "l'abolició de tots els actes taurins". L'entitat de la qual forma part té previst iniciar en els pròxims mesos una campanya com la de Mallorca sense sang, que va acabar amb l'aprovació d'una llei que prohibeix les corregudes i els bous de carrer a les Illes. "Hi ha molta més gent que no sembla que està en contra dels bous", diu Frare. De fet, el col·lectiu al qual pertany Frare es diu Carles Pinazo, en homenatge a un activista anti-taurí que, durant anys, va manifestar-se a les portes de la plaça de bous de València cada volta que hi havia una correguda. "Van arribar a agredir-lo", relata Frare. Avui, potser, Pinazo no estaria tan sol. ●

El Temps

Nova maqueta

Nous opinants

Nou format

Nou Temps

Ja al teu quiosc

Per fer-te
subscriber entra a
www.eltamps.cat
escriu-nos a
[subscripcions@
eltamps.cat](mailto:subscripcions@eltamps.cat)
o telefona al
902131025.

Us atendrem de
9.00 a 14.00 hores